

OZARA Slovenija – letno poročilo 2020

Letno poročilo o delovanju društva Ozara
Slovenija v letu 2020

Poročilo pripravili: Boštjan Repnik, Bogdan Dobnik, Bogomir Špindler

Vsebina

UVOD.....	2
ORGANIZACIJSKE ENOTE DRUŠTVA.....	4
ORGANIZIRANOST IN STATISTIKA DRUŠTVA.....	7
VIZIJA, POSLANSTVO IN CILJI.....	11
MREŽA PISARN ZA INFORMIRANJE IN SVETOVANJE.....	18
MREŽA STANOVANJSKIH SKUPIN.....	21
MREŽA DNEVNIH CENTROV.....	23
SPREMLJEVALNI PROGRAMI.....	25
FINANCIRANJE DRUŠTVA.....	31
RAČUNOVODSKO POROČILO.....	34

OZARA Slovenija – letno poročilo 2020

Letno poročilo o delovanju društva Ozara Slovenija v letu 2020

UVOD

V društvu **OZARA Slovenija, Nacionalnem združenju za kakovost življenja** (v nadaljevanju društvo) se zavedamo, da je za ohranjanje in izboljšanje duševnega zdravja ljudi izjemnega pomena njihova socialna vključenost oziroma podpora, ki jo lahko nudi družbena skupnost. Še zlasti pomembna je za ljudi z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju, ki so še vedno porinjeni na sam rob družbe.

Zaradi tega izvajamo različne programe, ki tem ljudem, pa tudi njihovim svojcem, pomagajo pri izboljšanju kakovosti njihovega življenja. Z raznovrstnimi ter dostopnimi storitvami želimo osebam z dolgotrajnimi in ponavljajočimi se duševnimi motnjami zagotoviti dostojno bivanje, strokovno pomoč ter podporo za vnovično vključitev v družbeno in delovno okolje.

Duševno zdravje je čustvena in duhovna prožnost, ki se zrcali v kakovosti življenja slehernega posameznika: v načinu soočanja z življenjskimi težavami, krizami, stiskami, v odnosu, ki ga ima posameznik do sebe in do drugih.

Dobro duševno zdravje je poleg telesnega zdravja nujen pogoj za uspešno delovanje posameznika, skupnosti in tudi družbe kot celote. A v sodobnem svetu težave v duševnem zdravju postajajo veliko družbeno breme in hkrati zmanjšujejo kakovost bivanja posameznikov. Ljudje so namreč iz dneva v dan izpostavljeni številnim obremenitvam, pričakovanjem in stresu, ki lahko vodijo do hudih duševnih motenj.

Zaradi stigme duševnih motenj, negativnih izkušenj in občutkov nemoči pa marsikdo še vedno težje spregovori o duševnih težavah kot o telesnih.

Naša temeljna naloga je spodbujanje aktivnega sodelovanja ljudi s težavami v duševnem zdravju, svojcev in strokovnih delavcev pri razvoju ustrezne mreže pomoči in podpore v sleherni družbeni skupnosti, ki pa mora ustrezati individualnim potrebam in zahtevam ljudi, ki potrebujejo pomoč.

S pomočjo različnih preventivnih in promocijskih aktivnosti pa želimo javnost osvestiti o pomenu skrbi za duševno zdravje, jo seznaniti z različnimi duševnimi motnjami ter zmanjšati predsodke, povezane s temi motnjami.

Za doseganje naštetih ciljev in izpolnitev nalog tesno sodelujemo z mnogimi domačimi in tujimi strokovnimi službami, različnimi ustanovami, nevladnimi organizacijami in posamezniki.

OSNOVNI PODATKI O DRUŠTVU:

Naziv:	Ozara Slovenija, Nacionalno združenje za kakovost življenja
Naslov:	Ljubljanska ulica 9
Poštna številka in kraj:	2000 Maribor
Telefon:	02/33 00 444
E-mail:	info@ozara.org
Spletna stran:	www.ozara.org
Zakoniti zastopnik društva:	Boštjan Repnik, univ. dipl. prav.
Predsednik društva:	mag. Bogdan Dobnik, dipl. soc. del.
Matična številka:	5831016
Davčna številka:	70835632
Šifra dejavnosti po SKD:	88.991
Številka TRR pri banki:	IBAN SI56 3500 1000 1158 286, BKS BANK AG

Društvo je vpisano v register društev Upravne enote Maribor. Številka vpisa v register društev: 026-10-01/94-0510/13-MM z dne 10.3.1994.

ORGANIZACIJSKE ENOTE DRUŠTVA

Maribor

Sekretariat

Ljubljanska ulica 9, 2000 Maribor
info@ozara.org; tel.: 02/33 00 444

Stanovanjske skupine

Ljubljanska ulica 9, 2000 Maribor
Tel. : 02 33 00 440

Dnevni center

Strossmayerjeva ulica 3, 2000 Maribor
Tel.: 02/23 80 680

Ptuj

Ulica Viktorina Ptujkega 3, 2250 Ptuj
Tel.: 02/79 80 650, 02/62 00 370

Slovenj Gradec

Celjska ulica 2, 2380 Slovenj Gradec
Tel.: 02/88 50 640, 02/88 50 641

Ravne na Koroškem

Prežihova ulica 7, 2390 Ravne na Koroškem
Tel.: 02/87 50 630

Ljubljana

Cigaletova ulica 5, 1000 Ljubljana
Tel.: 01/24 45 120

Organizacijska enota društva je oblika dela društva, ki temelji na lokalnem principu in deluje v skladu s Statutom društva in drugimi veljavnimi akti društva. Vsaka organizacijska enota ima vodjo, ki odgovarja za delovanje le-te.

Skupno je v letu 2020 v okviru društva Ozara Slovenija delovalo 17 enot in 9 gostovanj.

Kranj

Kidričeva ulica 6, 4000 Kranj

Tel.: 04/23 62 610

Novo mesto

Rozmanova ulica 10, 8000 Novo mesto

Tel.: 07/39 42 661

Izola-Koper

Kažipotna ulica 9, 6310 Izola

Tel.: 05/66 21 830

Celje

Kocenova ulica 4, 3000 Celje

Tel.: 03/49 25 750, 03/49 25 751

Brežice

Černelčeva cesta 7, 8250 Brežice

Tel.: 07/49 94 160, 07/49 94 161

Sevnica

Trg svobode 11, 8290 Sevnica

Tel.: 07/81 63 780

Jesenice

Cirila Tavčarja ulica 3B, 4270 Jesenice

Tel.: 04/58 36 200

Nova Gorica

Partizanska cesta 57, 5000 Nova Gorica

Tel.: 05/33 03 720

Črnomelj

Ulica 21. oktobra 19a, 8340 Črnomelj

tel: 07/306 18 60

Ljutomer

Miklošičev trg 3, 9240 Ljutomer

tel: 02/58 51 840

Murska Sobota

Zelena ulica 17, 9000 Murska Sobota

tel: 02/53 91 142, 02/ 62 00 642

Zasavje

C. 1. junija 4, 1420 Trbovlje

tel: 01/ 320 53 90

Gostovanja:**Tolmin – gostovanje enote Nova Gorica**

Brunov drevored 23, 5220 Tolmin

Bovec – gostovanje enote Nova Gorica

Trg golobarskih žrtev 2, 5230 Bovec

Trebnje – gostovanje enote Novo mesto

Goliev trg 3, 8210 Trebnje

Mokronog – gostovanje enote Novo mesto

Pod gradom 2, 8230 Mokronog

Lendava - gostovanje enote Ljutomer

Ulica Lajcsija Pandurja 1, 9220 Lendava

Krško – gostovanje enote Brežice

ČKŽ 15, 8270 Krško

Metlika – gostovanje enote Črnomelj

Cesta bratstva in enotnosti 43, 8330 Metlika

Tržič – gostovanje enote Kranj

Usnjarska ulica 3, 4290 Tržič

Grosuplje – gostovanje enote Ljubljana

Adamičeva cesta 51, 1290 Grosuplje

ORGANIZIRANOST IN STATISTIKA DRUŠTVA

Upravni odbor šteje 5 članov, ki so bili imenovani dne 22.04.2017: Bogomir Špindler – predsednik, Maša Černe – članica, Zlata Dragan – članica, Vaso Marič – član, Anja Rozman – članica.

Nadzorni odbor šteje 5 članov, ki so bili imenovani dne 22.04.2017: Saša Dremelj – predsednica, Bogdan Dobnik – član, Zdenka Koser – članica, Alen Kočivnik – član in Jelena Ratkovič – članica.

Sicer se Upravni in Nadzorni odbor društva sestajata na rednih in izrednih sejah. Delo poteka usklajeno z vodstvom društva.

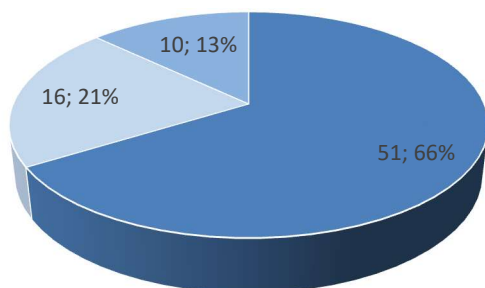
V letu 2020 je deloval 7. Članski **Nacionalni strokovni svet**, in sicer v sestavi: Nataša Udovič (predsednica), Center za socialno delo Ljubljana Moste; mag. Jure Bon (namestnik predsednice), Psihiatrična klinika Ljubljana; mag. Katja Belšak, Psihiatrična bolnišnica Ormož in Zdravstveni dom Ljubljana Vič; mag. Vilko Kolbl, Socialna zbornica Slovenije; dr. Jana Mali, Fakulteta za socialno delo; Vid Žiberna, Inštitut RS za socialno varstvo; in dr. Saška Roškar, Inštitut za varovanje zdravja RS.

V letu 2020 so potekali ožji kolegiji, na katerih so sodelovali direktor, strokovni vodja programov, vodje posameznih nosilnih programov, vodje organizacijskih enot in po potrebi še vodja financ in drugi strokovnjaki. Na kolegijih so se obravnavale tekoče zadeve, vezane na delovanje društva.

Društvo je v letu 2020 izvajalo svoje programe v 27. krajih po Sloveniji. Praviloma posamezne enote pokrivajo več občin.

Društvo je v letu 2020 zaposlovalo:

Redno zaposlenih:	51
Zaposlenih preko javnih del:	16
Sodelavcev po pogodbi:	10

■ redno zaposleni ■ zaposleni preko javnih del ■ sodelavcev po pogodbi

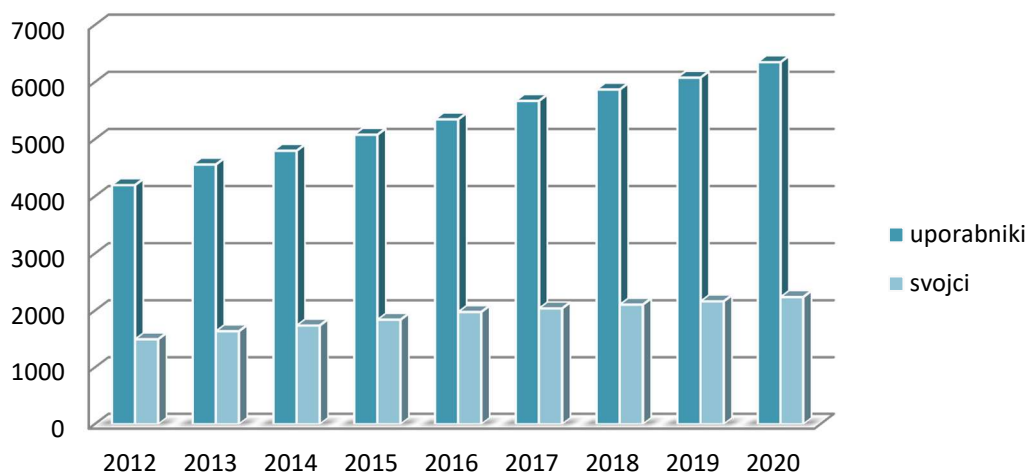
Društvo **vodi direktor** društva kot zakoniti zastopnik, **predsednik** društva pa ima po statutu funkcijo predstavljanja društva v javnosti in je **nepoklicna funkcija**.

Vzpostavljeni pa so tudi **upravni odbor**, **nadzorni odbor** in **strokovni svet**, ki delujejo v skladu s pristojnostmi kot so določene v Statutu društva.

Število evidentiranih uporabnikov v letu 2020 je v primerjavi z letom 2019 naraslo za 4,4 odstotka in je na dan 31.12.2020 znašalo 6.351 uporabnikov. Prav tako se je zaradi vključitve novih svojcev v letu 2020 povečalo skupno število evidentiranih svojcev. Tako smo konec leta 2020 imeli 2.240 svojcev evidentiranih oz. 75 več kot leto poprej, kar predstavlja 3,5 odstotni porast njihovega števila.

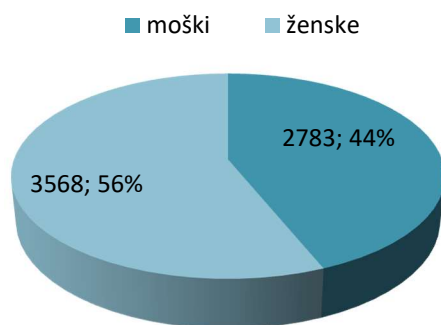

Število evidentiranih uporabnikov in svojcev

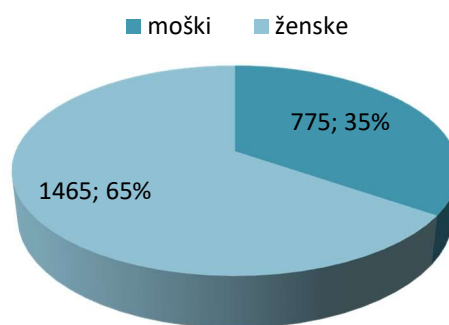

Še vedno imamo več evidentiranih uporabnikov in svojcev, ki so ženskega spola. Pri uporabnikih je to razmerje sicer manj očitno v prid žensk (56 odstotkov ženskega, 44 odstotkov pa moškega spola), medtem ko je med evidentiranimi svojci dosti več žensk kot moških (65 odstotkov žensk in zgolj 35 odstotkov moških).

Delež evidentiranih uporabnikov glede na spol

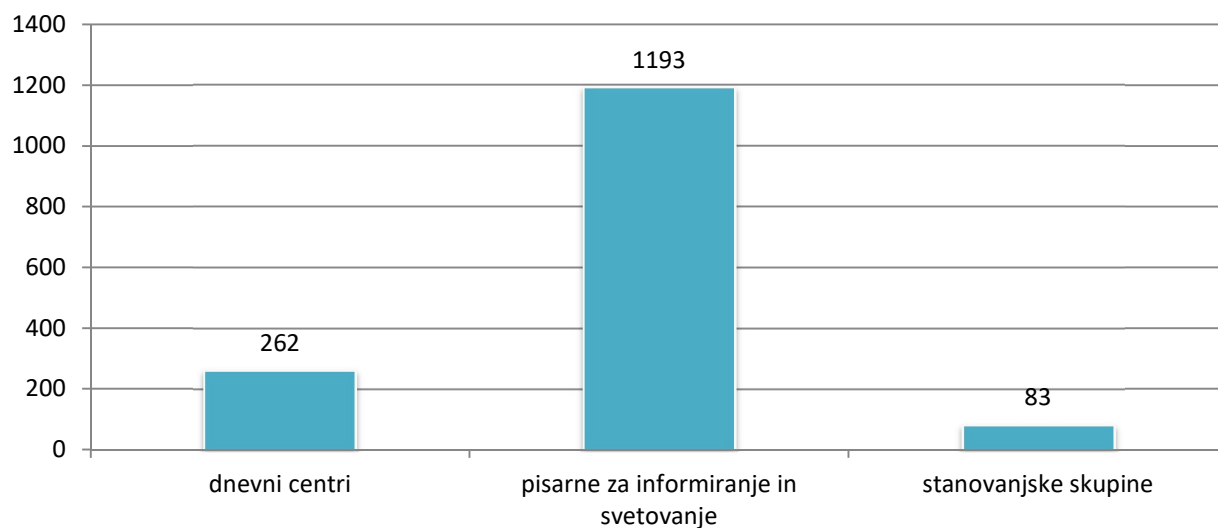

Delež evidentiranih svojcev glede na spol

V letu 2020 se je število vključenih uporabnikov v programu Mreža dnevnih centrov zmanjšalo za 10,2 odstotka oz. 30 uporabnikov, v preostalih dveh nosilnih programih društva v primerjavi z letom 2019 pa malenkostno povečalo, in sicer za 7 uporabnikov oz. 9,2 odstotka v programu Mreža stanovanjskih skupin; ter za 3 uporabnike oz. 0,25 odstotka v programu Mreža pisarn za informiranje in svetovanje.

Število redno vključenih uporabnikov v nosilne programe

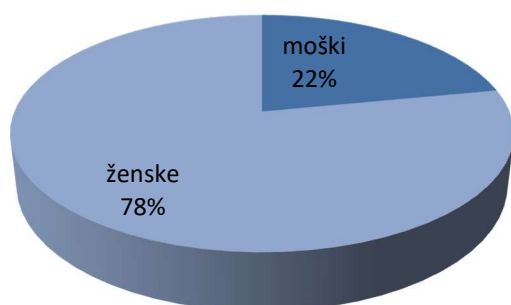
V prostočasovne aktivnosti se je v letu 2020 vključilo 610 uporabnikov, kar je 2,1% več kot v letu 2019. Precej se je povečalo število prostovoljcev, ki so se združevali v klubih prostovoljcev (v primerjavi z letom 2019 za 92,3 odstotkov). Za 10,6 odstotkov pa se je v primerjavi z letom 2019 zmanjšalo število uporabnikov, ki so bili vključeni v skupine za samopomoč.

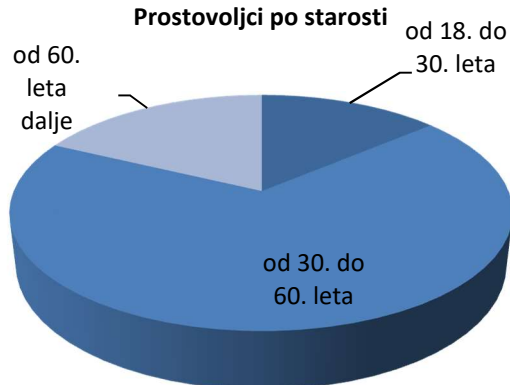
Število vključenih uporabnikov v programe izobraževanja se je v primerjavi s prejšnjim letom zmanjšalo za 3,7 odstotka, v delavnice za mlade »Od stiske do duševne motnje« pa smo zaradi epidemije COVID-19 vključili 2,69-krat manj mladih kot leto poprej. V program anonimnega spletnega svetovanja se je vključilo 56 uporabnikov, kar je 5,5% več kot v letu 2019. 7,7% manj uporabnikov kot v letu 2019, je sodelovalo pri nastajanju internih glasil enot društva.

V letu 2020 je pri izvajanju programov društva sodelovalo 123 prostovoljcev, od tega 96 ženskega, 27 pa moškega spola. To pomeni, da se je število prostovoljcev v primerjavi z letom 2019 zmanjšalo za 10 oseb oz. 7,5 odstotka. Prostovoljci so v letu 2020 opravili 5.454 ur prostovoljskega dela, kar predstavlja v primerjavi z letom prej 30,1 odstotno zmanjšanje. Od tega so 1.055 ur namenili organizacijskemu delu, 4.399 ur pa vsebinskemu (individualnemu in skupinskemu delu z uporabniki so torej namenili kar 80,6 odstotkov svojega časa). Daleč največ prostovoljcev je starih med 30 in 60 let – skupaj 84, sledijo pa jim starejši od 60. let – 22 prostovoljcev, ter stari med 18 in 30 let – skupaj 17 prostovoljcev. V letu 2020 smo s prostovoljci sklenili 123 dogovorov o sodelovanju, od tega 112 pisnih in 11 ustnih.

Prostovoljci po spolu

Prostovoljci po starosti

Ozara se zavzema za človeka, za njegove pravice in dostojanstvo. Naša vizija je priznavanje celovitosti človeka v razvoju njegove življenjske zgodbe z upoštevanjem njegovih možnosti ter priložnosti.

Naše delo temelji na partnerskem odnosu med uporabniki, svojci in strokovnimi delavci. Temeljni princip dela je krepitev moči uporabnikov, opolnomočenje in spoštovanje njihovih pravic pri odločanju o njihovem življenju.

Osredotočeni smo na podporo posameznika s težavami v duševnem zdravju pri učenju spretnosti za premagovanje življenjskih težav in iskanju tistih načinov zadovoljevanja potreb, ki mu najboljše omogočajo vključevanje v domače in delovno okolje.

Eden od naših temeljnih principov je spodbujati aktivno sodelovanje uporabnikov, svojcev in strokovnih delavcev ter razvoj mreže, ki bo zagotavljala ustrezno podporo osebam z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju, hkrati pa mora ustrezati individualnim potrebam in zahtevam ljudi, ki potrebujejo pomoč.

Pri tem društvu sledi naslednjim principom:

- Si prizadeva, da aktivno pri vseh dejavnostih društva sodelujejo uporabniki, svojci in strokovni delavci in druga zainteresirana javnost,
- Si prizadeva opolnomočiti uporabnike,
- Vzpodbuja medsektorsko sodelovanje na področju duševnega zdravja,
- Opozarja, da bi bilo duševno zdravje vključeno v vse segmente javne zdravstvene in socialno skrbstvene mreže in si prizadeva za dopolnitve služb skladno z napredovanjem stroke,
- Si prizadeva za destigmatizacijo duševnih motenj,
- Si prizadeva, da bi bili posamezniki z duševnimi motnjami obravnavani z največ ohranjenega dostojanstva in najmanj restriktivno metodo, kot je mogoče in posameznika vrednoti s priznavanjem celovitosti človeka v razvoju njegove življenjske zgodbe z upoštevanjem njegovih možnosti ter priložnosti,
- Si prizadeva za učinkovite ter dostopne programe na področju duševnega zdravja,
- Si prizadeva za stabilno in zadostno sofinanciranje programov.

...

VIZIJA je posplošen opis želene prihodnosti organizacije. Predstava njegove privlačne prihodnje podobe. Lahko bi se jo dalo opredeliti tudi kot večdimenzionalni opis organizacije, kakršna naj bi (bo) postala, ko bo učinkovito dosegla predvidene cilje.

POS LANSTVO opisuje namen oziroma smisel obstoja organizacije. Kot jedro identitete organizacije, kot osrednji temelj ravnanj organizacije in zaposlenih, prostovoljcev in drugih, ki aktivno sodelujejo pri delovanju organizacije.

POSŁANSTVO:

- Izvajanje programov in storitev za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju v skladu z na razpisih prijavljenimi vsebinami,
- Promocija pozitivnega duševnega zdravja za vse starostne skupine,
- Izvajanje preventivnih aktivnosti z namenom ozaveščanja javnosti o duševnih motnjah in zmanjševanja stigmatizacije,
- Delovati lokalno, regionalno, nacionalno in mednarodno,
- Odzivnost na potrebe uporabnikov,
- Vzpostavitev mreže, ki bo zagotavljala dostopnost programov in storitev,
- Izvajanje skupnih aktivnosti »za« in »z« uporabniki z namenom vzpodbujanja njihove socialne vključenosti in širitve socialne mreže,
- Zagotovitev individualiziranih strokovnih storitev za osebe s težavami v duševnem zdravju, ki temeljijo na njihovi aktivni participaciji.

Cilji in naloge društva:

- Nudi individualno in celostno podporo posamezniku pri oblikovanju pozitivne samopodobe in pridobivanju znanj in spretnosti za premagovanje življenjskih težav ter pri reintegraciji v širše socialno okolje z upoštevanjem njegovih psihofizičnih posebnosti in potreb,
- Nudi opolnomočenje posameznika na njegovi poti k prevzemanju vpliva nad svojimi odločitvami in svojim življenjem,
- Izvaja in razvija programe skupnostne skrbi in programe psihosocialne oskrbe in rehabilitacije za ljudi s težavami v duševnem zdravju ali v duševni stiski ter njihove svojce,
- Izvaja svetovanje in nudenje pomoči pri organiziranju raznih oblik druženja za člane in nečlane, osebe s težavami v duševnem zdravju ali v duševni stiski, njihove družinske člane, sorodnike, prijatelje in znance,
- Izvaja izobraževanja na področju duševnega zdravja in sodeluje v izobraževanju uporabnikov svojcev, strokovnjakov in druge zainteresirane javnosti,
- Sodeluje z organi državnih, regionalnih in lokalnih institucij, strokovnimi združenji kakor tudi z drugimi društvi oziroma združenji za uresničevanje ciljev in namena društva,
- Sodeluje v mednarodnih ustanovah, združenjih in na prireditvah, ki so v skladu s temeljnimi načeli, cilji in namenom društva,
- Informira in osvešča javnosti o psihičnih ovirah, o njihovih družbenih koreninah in njihovih posledicah z namenom manjšanja stigme, povečanja razumevanja,
- Si prizadeva ustvariti potrebne strukturne in družbene predpostavke skozi svoje delovanje za integracijo oseb s težavami v duševnem zdravju v socialno strukturo,
- Sodeluje pri pripravi zakonodaje in pri pripravi nacionalnega programa varovanja duševnega zdravja in ostalih podzakonskih aktov ter drugih pomembnih dokumentov na področju socialnega in zdravstvenega varstva,

- Ves čas, glede na možnosti, skrbi za izboljševanje in inovacije v svojih programih, namenjenih ljudem s težavami v duševnem zdravju in njihovim svojcem,
- Podpira iniciative posameznikov, ki se nanašajo na izboljševanje položaja članov in nečlanov društva v ožjem ali širšem družbenem okolju v kolikor so te iniciative v skladu z nameni in cilji društva,
- Zagotavlja stabilno in zadostno sofinanciranje programov duševnega zdravja s strani ministrstev, lokalnih skupnosti, drugih virov (Zavod za zaposlovanje RS, mednarodni razpisi), donatorjev in sponzorjev.

Glavna dejavnost društva je izvajanje programov psihosocialne podpore in rehabilitacije za ljudi z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju in njihove svojce.

Dodatno izvajamo preventivne in izobraževalne programe ter aktivno sodelujemo v mednarodnih projektih s področja socialnega varstva, izobraževanja in duševnega zdravja, kakor tudi v nacionalnih in mednarodnih področnih interesnih združenjih in delovnih skupinah s področja duševnega zdravja, socialnega varstva in nevladnega sektorja.

V letu 2020 smo tako kot vsa prejšnja leta sodelovali v mednarodnih krovnih združenjih GAMIAN Europe, EUFAMI in CARE Europe. Na nacionalnem nivoju smo sodelovali v Koordinaciji nevladnih organizacij s področja duševnega zdravja, Nacionalnem forumu humanitarnih organizacij Slovenije, Upravnem odboru Socialne zbornice, Komisiji za oceno izpolnjevanja meril za podelitev statusa humanitarne organizacije pri MZ, Svetu Zavoda CNVOS ter Strokovnem svetu duševnega zdravja MIRA, ki deluje pri NIJZ.

Društvo je v letu 2020 nadaljevalo z delovanjem Centra za psihoterapevtske storitve in Svetovanje Ozara. Ideja Centra temelji na povezovanju različnih zunanjih terapevtov, izšolanih iz tehnik: geštalt terapije, transakcijske analize, razvojnoanalitične kognitivno-vedenjske psihoterapije (EABCT), NLP tehnik, hipnoze in čuječnosti. S storitvami pomoči želimo dodati vrednost našemu društvu in pozitivno vplivati na kvaliteto posameznikov, ki se znajdejo v različnih čustvenih in/ali duševnih težavah.

V sodelovanju z združenjem ŠENT smo v letu 2020 pričeli z izvajanjem skupnega projekta, katerega namen je krepitev prostovoljstva v obeh društvih. V ta namen smo izvedli izobraževanja in srečanja za prostovoljce, v letu 2021 pa bomo organizirali še izmenjave prostovoljcev med društvoma, kar bo doprineslo k iskanju dobrih praks v vsaki izmed organizacij in ugotavljanju možnih izboljšav. V letu 2020 smo organizirali tudi izobraževanja za strokovne delavce, ki jih želimo opremiti za mentorsko delo s prostovoljci. Poleg izobraževanj smo strokovnim delavcem omogočili intervizijsko srečanje, na katerem so lahko podelili svoje izkušnje pri vodenju prostovoljcev. Aktivnosti sofinancira Ministrstvo za javno upravo v okviru javnega razpisa za razvoj in profesionalizacijo NVO in prostovoljstva 2019.

V letu 2020 smo bili izbrani na javnem razpisu za sofinanciranje projekta »COVID–19 – Pomoč ljudem s težavami v duševnem zdravju kot podpora pri blaženju posledic zaradi epidemije COVID-19«. Projekt financira Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. V okviru projekta bomo izvajali terenske obiske, spletno skupino za samopomoč in spletno terapevtsko svetovanje in terapije. Individualne in skupinske aktivnosti bodo usmerjene v krepitev kompetenc digitalne pismenosti, ki so v razmerah epidemije COVID-19 ključne. Podprli in opolnomočili bomo strokovne delavce Ozare z izvedbo treh delavnic s tematikami: travma in obvladovanje stres v povezavi s korona virusom in delavnicama o vplivu vidika spola na duševno zdravje v času epidemije. Posebno pozornost bomo namenili ozaveščanju in dodatnemu socialnemu vključevanju žensk, kot tudi preprečevanju diskriminacije na podlagi etnične pripadnosti. Projekt se bo zaključil z izdano brošuro in smernicami za enakopravno obravnavo oseb s

težavami v duševnem zdravju v primeru okužbe s COVID-19, katere podlaga bo opravljena anketna raziskava med uporabniki. Vse našteje aktivnosti se bodo odvijale do konca leta 2021.

V letu 2020 smo nadaljevali z izvajanjem projekta Večgeneracijski center Štajerska (VGC Štajerska), ki vsem uporabnikom ponuja prostore, strokovno podporo, vodene aktivnosti, info točko in neformalno druženje. S tem jim zagotavlja možnosti za vzdrževanje in širjenje socialnih mrež, preprečuje osamljenost, socialno izključenost ter revščino. V VGC Štajerska uporabniki lahko vsak dan na enem mestu pridobijo vse informacije o razpoložljivih storitvah s področja preprečevanja, obvladovanja in odpravljanja socialnih stisk in težav, preberejo dnevno časopisje, uporabljajo računalnik ali računalniško tablico, s pomočjo IKT vzdržujejo socialne stike, se naučijo tujega jezika, udeležijo različnih delavnic, športnih aktivnosti,... Partnerji projekta so poleg društva Ozara še Dom Danice Vogrinc, Zveza prijateljev mladine Maribor, Zavod Antona Martina Slomška, strokovna partnerja pa Center za pomoč na domu in Andragoški zavod Maribor Ljudska univerza. Pri projektu sodeluje še 140 drugih organizacij (društev, nvo, zadrug, javnih institucij,...) in 10 lokalnih skupnosti.

Ozara je v letu 2020 sodelovala v mednarodnem projektu XENIA: He Inclusiveness Index (indeks inkluzivnosti fakultet in visokih šol). Gre za triletni projekt, sofinanciran s strani Evropske komisije, natančneje programa Erasmus +, ključni ukrep 3. Projekt izvaja konzorcij, sestavljen iz 7 partnerjev iz 5 evropskih držav (Italija, Irska, Slovenija, Grčija in Španija). Njegov namen je razvoj inovativnega orodja, ki bo evropskim visokošolskim ustanovam pomagalo oceniti, kako vključujoča so njihova okolja in programi za LGBT+ osebe. Obenem bodo lahko ustanove s pomočjo orodja oblikovali mehanizme, s katerimi bodo lahko v kar največji meri zadovoljile potrebe te skupine in obenem zaščitile njihove temeljne pravice ter izboljšale njihove akademske možnosti. Ozara bo projekt in njegov izdelek – indeks inkluzivnosti fakultet in visokih šol, predstavila eni izmed slovenskih univerz, po koncu projekta pa poskrbela za nadaljnjo promocijo in prepoznavnost orodja, z namero, da bi ga v prihodnosti uporabljale vse slovenske univerze in njihove visokošolske ustanove.

Realizacija prednostnih ciljev in nalog v 2020:

INVESTICIJSKO VLAGANJE V PROSTORE IN OPREMO:

- SKLADNO Z RAZPOLOŽLJIVIMI SREDSTVI IN POTREBAMI SO SE IZVEDLA INVESTICIJSKA VLAGANJA, KI SO BILA NAMENJENA ZA POSODOBITEV OPREME;
- SKLADNO Z RAZPOLOŽLJIVIMI SREDSTVI OBNOVITEV OBSTOJEČIH PROSTORSKIH KAPACITET V SKLADU Z MINIMALNIMI TEHNIČNIMI POGOJI, KI VELJAJO NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA,*
- SKLADNO Z RAZPOLOŽLJIVIMI SREDSTVI INVESTICIJE V IT TEHNOLOGIJO, OPREMO ZA ARHIVIRANJE, PISARNIŠKO OPREMO.*¹

FINANČNO POSLOVANJE DRUŠTVA:

- POKRIVANJE MATERIALNIH STROŠKOV ZA DELO V DNEVNIH CENTRIH,
- REŠEVANJE KADROVSKEGA VPRAŠANJA NA PROGRAMIH,
- ZAGOTOVITEV PRIMERNEGA DELEŽA SOFINANCIRANJA LOKALNE SKUPNOSTI ZA ORGANIZACIJSKE ENOTE DRUŠTVA,
- SKLADNO S PLANOM ENOT ZAGOTOVITEV KLJUČNIH DONATORJEV SREDSTEV V LOKALNEM OKOLJU V SODELOVANJU S STROKOVNIMI DELAVCI NA ENOTI,
- ZAGOTOVITEV RACIONALNE PORABE SREDSTEV NA ENOTAH,
- REVIZIJA FINANČNEGA POSLOVANJA DRUŠTVA S STRANI ZUNANJEGA REVIZORJA.

PRAVNE ZADEVE:

- SPREMLJANJE IN SODELOVANJE V DELOVNIH SKUPINAH PRI OBLIKOVANJU RELEVANTNE ZAKONODAJE

DELOVANJE ORGANOV:

- REDNI LETNI SKLIC OBČNEGA ZBORA,
- DELOVANJE UPRAVNEGA IN NADZORNEGA ODBORA TER STROKOVNEGA SVETA V SKLADU S STATUTOM DRUŠTVA IN POSLOVNIKI POSAMEZNIH ORGANOV,

ORGANIZIRANOST IN DELOVANJE DRUŠTVA:

- SAMOSTOJNO DELOVANJE ENOT NA LOKALNI RAVNI, SKLADNO Z LETNIM PLANOM,
- ODGOVORNOST ENOT SEKRETARIATU IN VODJEM PROGRAMOV,
- DELOVANJE DRUŠTVA SKLADNO S SPREJETIM LETNIM PLANOM DELA,
- DELOVANJE DRUŠTVA IN NJEGOVIH ORGANIZACIJSKIH ENOT V SKLADU Z AKTI DRUŠTVA.

ZASTOPANOST V ORGANIH IN DELOVNIH TELESIH:

- NACIONALNI FORUM HUMANITARNIH ORGANIZACIJ SLOVENIJE,
- KOORDINACIJA NEVLADNIH ORGANIZACIJ S PODROČJA DUŠEVNEGA ZDRAVJA,
- REGIONALNO STIČIŠČE NVO NEVLADNA.ORG,
- UPRAVNI ODBOR SOCIALNE ZBORNICE,
- SVET ZAVODA CNVOS,
- KOMISIJA ZA OCENO IZPOLNJEVANJA MERIL ZA PODELITEV STATUSA HUMANITARNE ORGANIZACIJE PRI MZ
- STROKOVNI SVET DUŠEVNEGA ZDRAVJA MIRA PRI NIJZ.

¹ Investicije se izvedejo skladno z letnim planom investicij, v kolikor bodo zagotovljena sredstva, glede na splošno ekonomsko stanje in recesijo

UREDITEV FINANCIRANJA – DRŽAVNA RAVEN:

- SPREMLJANJE RAZPISOV MINISTRSTVA ZA ZDRAVJE, FUNDACIJE FIHO, MINISTRSTVA ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE, MINISTRSTVA ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT, MINISTRSTVA ZA JAVNO UPRAVO, URADA ZA MLADINO, ZZSZ.

UREDITEV FINANCIRANJA – LOKALNA RAVEN:

- REDNA KOMUNIKACIJA ZAPOSLENIH NA ENOTAH Z LOKALNIMI SKUPNOSTMI
- PREDSTAVITEV PROGRAMOV IN DEJAVNOSTI DRUŠTVA NA PRISTOJNIH ODBORIH MESTNIH IN OBČINSKIH SVETOV,
- AŽURNO SPREMLJANJE LOKALNIH RAZPISOV TER PRAVOČASNA ODDAJA USTREZNO PRIPRAVLJENE RAZPISNE DOKUMENTACIJE IN POROČIL.

ČRPAJE EU SREDSTEV:

- ISKANJE IN POVEZOVANJE S STRATEŠKIMI PARTNERJI ZNOTRAJ EU IN ZUNAJ NJE, Z DRŽAVAMI, KI SO UPRAVIČENE ZA SODELOVANJE NA PROJEKTIH, FINANCIRANIH S STRANI EU,
- IZVAJANJE MEDNARODNEGA PROJEKTA XENIA, ERASMUS+, KLJUČNI UKREP 3,
- SPREMLJANJE RAZPISOV: LEONARDO DA VINCI (RAZVOJ INOVACIJ, PRENOS INOVACIJ IN PRATNERSTVA), GRUNDTVIG, INTERREG / EUREGIO, PHEA,
- PRIJAVA PROJEKTOV NA RELEVANTNE RAZPISE ZGORAJ OMENJENIH PROGRAMOV.

UPRAVLJANJE S ČLOVEŠKIMI VIRI – HRM:

- KREPITEV POZITIVNIH ODNOSOV MED ZAPOSLENIMI IN KREPITEV OBČUTKA PRIPADNOSTI KOLEKTIVU;
- ZAGOTOVITEV TEHNIČNIH POGOJEV ZA IZVAJANJE DEJAVNOSTI,
- VZPOSTAVLJANJE UČNE BAZE ZA ŠTUDENTE, ZAGOTOVITEV MOŽNOSTI ZA OPRAVLJANJE ŠTUDIJSKE PRAKSE; POVEZOVANJE S KLJUČNIMI IZOBRAŽEVALCI (UL FSD)
- ZAHVALE PROSTOVOLJCEM IN DONATORJEM,
- ORGANIZACIJA REDNIH USPOSABLJANJ IN IZOBRAŽEVANJ ZA ZAPOSLENE (TUDI JD), REDNA IZOBRAŽEVANJA IZ VARSTVA PRI DELU
- KOMUNIKACIJA MED ZAPOSLENIMI (NA HORIZONTALNI IN VERTIKALNI RAVNI).

IZBOLJŠANJE DELOVNIH PROCESOV IN STORITEV:

- LETNI PREGLED DELA IN EVALVACIJA,
- REDNO IN SPROTNO IZVAJANJE EVALVACIJE, KOT TO ZAHTEVA MDDSZ

IT TEHNOLOGIJE:

- VZDRŽEVANJE SPLETNIH STRANI,
- VZPOSTAVITEV BAZE PODATKOV Z VSEMI RELEVANTNIMI NASLOVI ZA DRUŠTVO,

ODNOSI Z MEDIJI:

- REDNO POJAVLJANJE V TISKANIH IN ELEKTRONSKIH MEDIJIH (SPOROČILA ZA MEDIJE, TISKOVNE KONFERENCE),
- AŽURIRANJE ADREME TISKANIH IN ELEKTRONSKIH MEDIJEV.

AKTIVNO SODELOVANJE UPORABNIKOV STORITEV DRUŠTVA TER SVOJCEV:

- IMENOVANJE PREDSTAVNIKA SVOJCEV POSAMEZNE ENOTE DRUŠTVA, KJER TI ŠE NISO IMENOVANI,

- IMENOVANJE PREDSTAVNIKA SVOJCEV DRUŠTVA,
- AKTIVNO SODELOVANJE PREDSTAVNIKA SVOJCEV DRUŠTVA V ODBORU SVOJCEV SLOVENIJE.

ČLANSTVO IN MEDNARODNO SODELOVANJE SKUPINE OZARA:

- SODELOVANJE V MEDNARODNIH PROJEKTIH,
- PREGLED IN OBNOVITEV ČLANSTEV DRUŠTVA,
- AKTIVNO SODELOVANJE V MEDNARODNIH ZDRUŽENJIH,
- UDELEŽBA NA REFERENČNIH KONFERENCAH.

ČLANSTVO V DRUŠTVU:

- PREGLED ČLANOV DRUŠTVA OZARA SLOVENIJA,
- PREGLED BAZE ČASTNIH ČLANOV DRUŠTVA.

Program nudi organizirano obliko psihosocialne pomoči in podpore osebam s težavami v duševnem zdravju (uporabniki) v obliki individualne pomoči, ki zajema svetovanje in informiranje pri reševanju njihovih težav in se med drugim izvaja na njihovem domu. V času duševne krize se namreč uporabniki pogosto izolirajo in neradi zapuščajo svoje domače okolje, ne želijo se srečevati z drugimi ljudmi, obiski pri psihiatru in drugih strokovnjakih pa so zanje v tem obdobju prenaporni. Poleg naštetega ponuja program tudi individualno informiranje in svetovanje svojcem oseb s težavami v duševnem zdravju.

V okviru programa smo v letu 2020 izvajali še dva podprograma:

Prostočasovne aktivnosti: Program je za uporabnike pomemben predvsem iz vidika zapolnitve prostega časa, ki ga lahko z vključitvijo v različne aktivnosti kvalitetno preživijo. Ponuja različne aktivnosti, in sicer tudi v tistem času, ko ni mogoče vključevanje v druge programe. Program omogoča povezovanje in druženje uporabnikov, jih spodbuja za redno ukvarjanje s športnimi aktivnostmi ter omogoča pridobivanje in učenje različnih socialnih veščin. **Skupine za samopomoč:** Podprogram uporabnikom omogoča izmenjavo izkušenj in ponuja možnost, da premagujejo težave skupaj z drugimi uporabniki. Za nemoten potek in organizacijo skrbi vodja skupine, katerega uporabniki skupine sami izberejo. Ta tudi skrbi, da imajo vsi uporabniki dovolj časa in prostora zase.

Mreža pisarn za informiranje in svetovanje si prizadeva zagotavljati pomoč in strokovne storitve tistim uporabnikom, ki ne zmorejo ali želijo biti vključeni v tradicionalne službe pomoči, in to v okoljih, v katerih se počutijo najbolj varne. **Prostočasovne aktivnosti:** Program omogoča povezovanje in druženje uporabnikov, jih spodbuja za redno ukvarjanje s športnimi aktivnostmi ter omogoča pridobivanje in učenje različnih socialnih veščin, ki jim bodo koristila v vsakdanjem življenju ter jim pomagala, da bodo lahko čim bolj kvalitetno živeli. **Skupine za samopomoč:** Program razvija pozitivno samopodobo uporabnikov, jim pomaga izražati čustva, sprejeti sebe in okolico, premagovati občutke izoliranosti ter zmanjševati socialno izključenost.

V Sloveniji se specializirano terensko delo na področju duševnega zdravja do nedavnega praktično ni izvajalo. Mreža pisarn za informiranje in svetovanje zapolnjuje to vrzel, z načinom dela pa dopolnjuje in povezuje obstoječo mrežo izvajalcev na področju duševnega zdravja v skupnosti. **Prostočasovne aktivnosti:** Program je potreben, saj uporabnike motivira za aktivnejše vključevanje v družabno življenje,

...

Strokovni vodji programa:
Tanja Velkov, univ.dipl.soc.del.
Zlata Dragan, univ.dipl.soc.del.

Organizacijske enote:

- * Ljutomer
- * Lendava (gostovanje)
- * Ravne na Koroškem
- * Celje
- * Sevnica
- * Novo mesto
- * Trebnje (gostovanje)
- * Brežice
- * Krško (gostovanje)
- * Črnomelj
- * Ljubljana
- * Grosuplje (gostovanje)
- * Kranj
- * Jesenice
- * Nova Gorica
- * Tolmin (gostovanje)
- * Bovec (gostovanje)
- * Izola
- * Zasavje
- * Mokronog (gostovanje)
- * Tržič (gostovanje)
- * Metlika (gostovanje)

pripomore k širitvi njihove socialne mreže ter izboljšuje njihovo telesno zdravje. **Skupine za samopomoč:** Uporabniki pridobijo večji občutek lastne vrednosti in nadzora, pomembna pa je tudi izmenjava izkušenj. Program uspešno prispeva k večji socialni integraciji uporabnikov.

Eden izmed kriterijev je oddaljenost uporabnikovega doma od pisarne za svetovanje. Želja po obisku mora biti izražena s strani uporabnikov, izvajalcem pa morajo dovoliti vstop v stanovanje. Do storitev na terenu so zlasti upravičene osebe, ki zaradi narave duševne motnje ali gibalne oviranosti ne zmorejo zapustiti bivalnega prostora. Prostočasovne aktivnosti: V program se lahko vključijo vsi zainteresirani ljudje s težavami v duševnem zdravju. Vključitev je prostovoljna in pretežno brezplačna. Pri določenih aktivnostih je število udeležencev omejeno, zanje pa morajo uporabniki prispevati lastni delež. Kriteriji so natančneje opredeljeni v pravilniku programa. **Skupine za samopomoč:** V program skupin za samopomoč se lahko vključi vsak, ki ima težave v duševnem zdravju. Vključitev je prostovoljna. Oseba mora spoštovati pravila, ki jih skupina sama formira.

Število neponovljivih uporabnikov:

pisarne za informiranje in svetovanje:	1193
skupine za samopomoč:	257
prostočasovne aktivnosti :	429

V letu 2020 se je program (v obliki rednega izvajanja ali gostovanja) izvajal v 22 krajih: Brežice (2 lokaciji; Brežice in Krško), Celje, Črnomelj (2 lokaciji; Črnomelj in Metlika), Izola, Jesenice, Kranj (2 lokaciji; Kranj in Tržič), Ljubljana (2 lokaciji; Ljubljana in Grosuplje), Ljutomer z Lendavo (2 lokaciji; Ljutomer in Lendava), Nova Gorica (3 lokacije; Nova Gorica, Bovec in Tolmin), Novo mesto (3 lokacije; Novo mesto, Trebnje in Mokronog), Ravne na Koroškem, Sevnica in Zasavje. V povprečju je bilo v program vključenih 640,25 uporabnikov na mesec, posamezen uporabnik pa je v letu 2020 bil vključen 5,02 ure na mesec. Največ uporabnikov - 351, je bilo v program vključenih večkrat na mesec, 239 nekajkrat na leto, 236 enkrat ali večkrat na teden, 178 pa enkrat na mesec. Uporabnikov, ki so se v minulem letu vključili le enkrat je bilo 188, med tem ko je bilo en (1) uporabnik vključen vsak dan. Izmed 1193 v program vključenih uporabnikov jih je 717 ženskega, 476 pa moškega spola. Največji delež uporabnikov je starih med 50 in 65 let (472), sledijo pa tisti, stari med 35 in 50 let (321). Vključenih je bilo 10 mladoletnih oseb, od tega 5 starih do vključno 15 let ter 5 oseb, ki so bile stare med 16 in 18 let. Skupaj smo v 2020 Izvedli 23.095 storitev z in za uporabnike. Velik porast beležimo pri storitvah osebnega svetovanja po telefonu: v letu 2019 je bilo vseh osebnih svetovanj po telefonu 2.723 (3,47% delež vseh storitev), v letu 2020 pa kar 7.521 storitev (kar predstavlja 11,59% delež med storitvami). Sklop 1: Program je vključen v enotni sistem evalviranja, ki ga na podlagi beleženja storitev v sistem EVAPRO opravlja IRSSV. V 2020 beležimo minimalen porast števila neponovljivih uporabnikov v primerjavi z 2019 (3 več ali 0,99%), zvečalo pa se je tudi število opravljenih storitev v primerjavi z letom prej, in sicer za 8,16%.

Sledijo podatki za podprograma:

Prostočasovne aktivnosti: V letu 2020 smo v okviru programa izvedli 798 različnih aktivnosti programa. V aktivnosti se je vključilo 429 t.i. neponovljivih uporabnikov, ki so bili v program v letu 2020 vključeni v povprečju 5,92 ure. Pri izvedbi aktivnosti je sodelovalo 58 prostovoljcev. V letu 2020 smo zaradi COVID-19 izvedli 35,7% manj aktivnosti kot v 2019 (in 42,3% manj kot 2018), vanje pa se je vključilo za 28,1% manj uporabnikov kot v 2019 oz. 28,8% manj kot v 2018. V 2020 je bil v povprečju posamezen uporabnik v aktivnosti vključen 41,38 ur manj kot prejšnje leto oz. 61,52 ur manj kot v 2018. Pri izvedbi nam je pomagalo 15,9% manj prostovoljcev kot v 2019, a 2,07-krat več kot v 2018.

Skupine za samopomoč: V letu 2020 je program izvajalo 12. enot naše organizacije, in sicer v 14. krajih: v Celju (4 skupine), Novem mestu (skupaj s Trebnjem 2 skupini), Ljubljani (1 skupina), Izoli (3 skupine), Brežicah (2 skupini), Novi Gorici (1 skupina), Ravnah na Kor. (1 skupina), Ljutomeru (skupaj z Lendavo 4 skupine), Črnomlju (1 skupina), Kranju (1 skupina), Sevnici (1 skupina) in Zasavju (2 skupini). Skupaj je torej delovalo 23 različnih skupin, v katere se je vključilo 257 neponovljivih uporabnikov. Za izvedbo 266. srečanj je bilo potrebnih 580 ur. V 2020 sta delovali 2 skupini več kot v 2019 ter 3 več kot v 2018. Organizirali smo za 43,8% manj srečanj kot leto poprej, srečanj pa se je udeležilo za 26.4% manj uporabnikov kot v letu 2019 ter 13,2% manj kot v 2018. Za izvedbo smo v 2020 porabili 387 ur manj kot v 2019.

Mreža stanovanjskih skupin za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju: Stanovanjska skupina je manjša bivalna enota za ljudi s težavami v duševnem zdravju, ki potrebujejo stalno podporo pri bivanju ter organiziranju njihovega vsakdana, in nadomešča ali dopolnjuje funkcijo doma. Vse stanovanjske skupine se nahajajo v urbanih središčih, v običajnih stanovanjih ali stanovanjskih hišah, ki se nahajajo v bližini zdravstvenih in socialnih institucij, postaj mestnega prometa, trgovin, pošte ipd. Število stanovalcev v njih se giblje med tri in pet. Po svoji strukturi so dokaj fleksibilne in raznolike, vodilno načelo organizacije stanovanjskih skupin pa je, da se v čim večji možni meri prilagajajo potrebam vključenim uporabnikom.

Osnovni namen programa je ponuditi trajno ali kratkotrajno namestitev in podporo ljudem s težavami v duševnem zdravju v nerestriktivnem okolju izven institucij ter omogočiti bivanje vsem tistim uporabnikom, ki nimajo rešenega stanovanjskega problema in bi morali ostati v psihiatrični bolnišnici ali posebnem socialnem zavodu. V stanovanjski skupini dobijo uporabniki ustrezno podporo glede na njihovo zdravstveno in psihosocialno stanje, glede na njihove interese, potrebe in osebne cilje, zapisane v individualnem načrtu. Osnovi cilj je doseči čim višjo možno stopnjo okrevanja (podaljšanje remisij, zmanjšanje recidivov...) vključenih uporabnikov in izboljšanja njihovega psihosocialnega funkcioniranja (razviti njihovo individualnost in samostojnost, usposobiti za opravljanje vsakodnevnih dejavnosti, povečati motivacijo za vključevanje v skupnost, razviti nove spretnosti...), hkrati pa prispevati k izboljšanju njihovih življenjskih pogojev.

Program se neprekinjeno izvaja od leta 1997 kot vmesna oblika bivanja med javnimi zavodi na eni ter samostojnim življenjem na drugi strani. Dosedanje praktične izkušnje in učinki programa, do katerih smo prišli na podlagi opravljenih evalvacij, so pokazali, da se je kakovost življenja uporabnikov bistveno izboljšala.

Vključitev v program se prične na pisno pobudo uporabnika oz. če nanjo pristane na predlog izvajalcev javnih pooblastil. Do vključitve niso upravičeni uporabniki, ki potrebujejo stalno pomoč pri opravljanju osnovnih življenjskih funkcij in opravil, ter osebe, zasvojene s prepovedanimi drogami. Uporabnik mora ob vlogi o vključitvi predložiti še potrebno dokumentacijo strokovnih služb. Med bivanjem v stanovanjski skupini mora spoštovati pravila, ki veljajo v programu in so opredeljena v internem pravilniku društva, ter hišni red.

Število neponovljivih uporabnikov:

83

Strokovni vodji programa:

Jelena Ratković, dipl. soc. del.

Maša Černe, univ. dipl. soc. del.

Organizacijske enote:

* Murska Sobota (2 SS)

* Maribor (6 SS)

* Celje (1 SS)

* Ptuj (1 SS)

* Novo mesto (1 SS)

* Jesenice (1 SS do 14.12.2020)

* Nova Gorica (3 SS + 1 SS od 14.12.2020 dalje)

* Koper (1 SS)

V letu 2020 je pod okriljem naše organizacije delovalo 16 stanovanjskih skupin, in sicer v Mariboru (6 skupin), Murski Soboti (2 skupini), Ptuj (1 skupina), Celju (1 skupina), Novem mestu (1 skupina), Jesenicah (1 skupina, ki smo jo s 14.12.2020 preselili v Novo Gorico), Novi Gorici (od 14.12.2020 naprej 4 skupine) in Kopru (1 skupina). Izmed 83 v program vključenih uporabnikov jih je bilo 33 ženskega, 50 pa moškega spola. Največji delež uporabnikov je bil star med 35 in 50 let (38), sledijo pa tisti uporabniki, stari med 50 in 65 let (28). V letu 2020 smo zagotovili 21.383 nočitev oz. v povprečju 1781,33 na mesec. V povprečju je bilo na mesec nastanjenih 62 uporabnikov, kar predstavlja 92,95% zasedenost razpoložljivih kapacitet. Povprečno število ur aktivne vključenosti enega uporabnika na mesec znaša v letu 2020 59,45 ur.

Rezultate dela ugotavljamo preko evalvacijskih postopkov: preko aplikacije EVAPRO© dnevno beležimo in spremljamo izvedene storitve; sproti ugotavljamo in vrednotimo ustreznost opravljenega dela ter potrebo po spremembah (predvsem preko pokazateljev izvedenih postopkov po posamezniku). Letno se opravlja evalvacija vprašalnikov IRSSV. V letu 2020 v programu beležimo 21 na novo vključenih uporabnikov, ravno tako je 20 uporabnikov prenehalo bivati in se vključevati v program. Nekateri izmed njih so v času rehabilitacije uresničili osebne cilje v skladu z individualnim načrtom in se ob ustrezni podpori usposobili ter pripravili za samostojno življenje ter se preselili v podnajemniška stanovanja bodisi sami ali s partnerjem, drugi so zaživel pri svojcih oz. starših. Nekateri so potrebovali širšo oskrbo zato je bila potrebna premestitev v zavodsko oskrbo. Od kontinuirano vključenih 83 uporabnikov je bilo 13 hospitaliziranih, kar predstavlja 1.59 % nočitev.

Mreža dnevnih centrov zagotavlja strokovno pomoč in podporo osebam s težavami v duševnem zdravju in ponuja organizirano skrb z namenom razvijanja in krepitve njihove individualnosti, aktivnega vključevanja v skupino z namenom doseganja čim višje stopnje psihosocialne rehabilitacije. Program je v letu 2020 vključeval še podprogram prostočasovne aktivnosti. Le-ta je za uporabnike pomemben predvsem iz vidika zapolnitve prostega časa, ki ga lahko z vključitvijo v različne aktivnosti kvalitetno preživijo. Ponuja različne aktivnosti, in sicer tudi v tistem času, ko ni mogoče vključevanje v druge programe. Program omogoča povezovanje in druženje uporabnikov, jih spodbuja za redno ukvarjanje s športnimi aktivnostmi ter omogoča pridobivanje in učenje različnih socialnih veščin.

Mreža dnevnih centrov predstavlja pomemben segment pri celoviti obravnavi oseb s težavami v duševnem zdravju in dopolnjuje javno službo ter ponuja skupnostno orientiran pristop, ki temelji na strokovnih načelih. **Prostočasovne aktivnosti:** Program omogoča povezovanje in druženje uporabnikov, jih spodbuja za redno ukvarjanje s športnimi aktivnostmi ter omogoča pridobivanje in učenje različnih socialnih veščin, ki jim bodo koristila v vsakdanjem življenju ter jim pomagala, da bodo lahko čim bolj kvalitetno živeli.

Program Mreža dnevnih centrov je namenjen polnoletnim uporabnikom. Vključitev v program je prostovoljna in se opravi na željo uporabnikov, pri čemer se ugotavlja njihova upravičenost do storitev programa. Uporabniki ob sprejemu podpišejo dogovor o vključitvi. **Prostočasovne aktivnosti:** Program je potreben, saj uporabnike motivira za aktivnejše vključevanje v družabno življenje, pripomore k širitvi njihove socialne mreže ter izboljšuje njihovo telesno zdravje.

Število neponovljivih uporabnikov:

dnevni centri:	262
prostočasovne aktivnosti :	181

V letu 2020 je v okviru programa delovalo 5 dnevnih centrov, in sicer v Mariboru, Murski Soboti, Slovenj Gradcu, Brežicah ter na Ptuju. Od 262 vključenih uporabnikov se je v povprečju v program mesečno aktivno vključevalo 159,25 uporabnikov, posamezen uporabnik pa je bil v program v povprečju aktivno vključen 36,9 ur na mesec. Poleg uporabnikov se je v program vključevalo še 49 njihovih svojcev, ki so koristili tako individualne kot tudi skupinske storitve (skupaj 265

Strokovni vodji programa:
Anja Rozman, dipl. soc. del.

Organizacijske enote:

- * Murska Sobota
- * Ptuj
- * Maribor
- * Slovenj Gradec
- * Brežice

storitev). V letu 2020 smo bili tako kot vsa prejšnja leta vključeni v enoten postopek evalvacije, ki jo opravlja IRSSV. Rezultate programa ugotavljamo z individualnimi razgovori z uporabniki, na rednih tedenskih sestankih z uporabniki ter med razbremenilnimi razgovori. Rezultate dela ugotavljamo tako mesečno, kot tudi letno iz zbirne tabele postopkov, s pomočjo katere beležimo število storitev in povprečno vključenost uporabnika.

Sledijo še podatki za podprogram **prostočasovne aktivnosti**: V letu 2020 smo v okviru programa izvedli 979 kratkotrajnejših aktivnosti programa ter 4 več dni trajajoča letovanja. V kratkotrajne aktivnosti se je vključilo 181 t.i. neponovljivih uporabnikov, posamezen uporabnik pa je bil v letu 2020 v program vključen v povprečju 292 ur. Letovanj se je udeležilo 42 uporabnikov. V letu 2020 smo zaradi COVID-19 izvedli 43,6 % manj aktivnosti kot v letu 2019, vključenih je bilo 18,8 % manj uporabnikov kot v letu 2019, posamezni uporabnik pa je bil v letu 2020 v aktivnosti vključen v povprečju 71 ur več kot prejšnje leto. V letu 2020 smo izpeljali eno letovanje več kot 2019, udeležilo pa se jih je 9 uporabnikov več kot lani.

Spremljevalni programi dopolnjujejo temeljne programe društva Ozara Slovenija.

I. PROGRAMI IZOBRAŽEVANJA IN PSIHOEDUKACIJE

1. VSEBINA IN AKTIVNOSTI PROGRAMA PO POSAMEZNIH SKLOPIH

Sklop 1: Izobraževanje prostovoljcev in laičnih delavcev

Namen izobraževanja je pridobivanje osnovnih znanj s področja duševnega zdravja in poglobljanje znanja in spretnosti za delo z osebami s težavami v duševnem zdravju. Pripravljeno izobraževanje v modulih vsebinsko pokrije potrebe prostovoljcev ali na novo zaposlenih laičnih delavcev (npr. programa javnih del, osebna asistenca ipd.) po znanju na področju duševnega zdravja v skupnosti in jih opremi s potrebnimi informacijami in znanjem. Poleg tega program odgovarja še na potrebe dalj časa zaposlenih laičnih delavcev in prostovoljcev, ki imajo praviloma s tovrstnim delom že določene izkušnje, saj bodo lahko s pomočjo programa preverili pravilnost svojih dosedanjih ravnanj in odločitev ter spoznali nove izzive in možnosti za delo.

Naš namen je, da osnovno izobraževanje opravijo vsi laični delavci, ki delujejo na področju duševnega zdravja, nadaljevalnih pa naj bi se udeležili tisti, ki to želijo oziroma imajo specifične delovne pogoje, zaradi katerih imajo potrebo po dodatnih znanjih. Z izobraževanjem želimo povečati kakovost storitev na področju duševnega zdravja. Naš cilj je, da imajo prostovoljci in laični delavci do ustreznega izobraževanja čim lažji dostop in da pridobijo koristna, strokovna in praktično uporabna ter

V letu 2020 smo organizirali ali omogočili udeležbo na 13. različnih izobraževanjih, ki so se jih udeležilo 43. udeležencev programa javnih del in prostovoljci iz 15. enot naše organizacije, in sicer iz Celja, Maribora, Ptuja, Slovenj Gradca, Brežic, Murske Sobote, Ljubljane, Nove Gorice, Novega mesta, Izole-Kopra, Sevnice, Jesenic, Ljutomera, Črnomlja in Zasavja. Pri izvedbi je sodelovalo 10 različnih strokovno usposobljenih predavateljev. V letu 2020 smo vključili 38,7% več laičnih delavcev kot v 2019, a 12,2% manj kot v 2018. Zanje smo zaradi ukrepov proti COVID-19 pripravili 6 (31,5%) izobraževanj manj kot v minulem letu, pri izvedbi pa je sodelovalo 8 predavateljev manj kot 2019 in 11 manj kot v 2018.

Sklop 2: Psihoedukacija uporabnikov

Psihoedukacija oseb s težavami v duševnem zdravju in njihovih svojcev je nujna, saj je poznavanje duševnih težav in virov pomoči izjemno

majhno, posledično pa se posamezniki slabo znajdejo in imajo zato mnogo več težav. Brez ključnih znanj ni mogoče zahtevati oziroma izkoristiti določenih storitev zdravstvenega in socialnega sistema ter poskrbeti zase ali za svojca. Posedovanje teh ključnih znanj se imenuje "pismenost na področju duševnega zdravja", ali če prevedemo iz angleškega izraza "mental health literacy".

S pomočjo programa, kjer se v skupini oseb z enakimi težavami posreduje znanje v pisni in ustni obliki, udeleženci pa si lahko izkušnje med seboj tudi izmenjajo, je možnost usposabljanja najboljša. Namen programa je dosežen, če se udeleženci usposobijo za prepoznavanje in obvladovanje nekaterih ključnih situacij, ki jih prinaša njihova duševna motnja. Psihoedukacijo izvajajo usposobljeni strokovnjaki s področja zdravstvenega in socialnega varstva (psihiatri, medicinske sestre, klinični psihologi, socialni delavci, delovni terapevti ipd.).

V letu 2020 je program izvajalo 15 enot našega društva, in sicer Maribor, Murska Sobota, Slovenj Gradec, Ptuj, Ljubljana, Celje, Novo mesto, Brežice, Nova Gorica, Jesenice, Ravne na Koroškem, Ljutomer, Črnomelj, Sevnica in Zasavje. Skupaj so pripravili 47 različnih izobraževanj in delavnic, in sicer za 302 neponovljivih uporabnikov. Nekatera so bila izvedena večkrat oz. v večih delih, tako da je bilo skupno številno izvedenih aktivnosti 83. Izobraževanja in delavnice je v letu 2020 vodilo 36 različnih, strokovno usposobljenih predavateljev. V 2020 smo zaradi epidemije COVID-19 izvedli za 2,67-krat manjše število edukacij kot v 2019 (kar 139 manj), skupno število uporabnikov pa se je v primerjavi z 2019 zmanjšalo zgolj za 7,6%. Izobraževanja je izpeljalo manj predavateljev (31 manj) kot v 2019.

Sklop 3: Prospect - vrstniško izobraževanje svojcev

"Prospect" temelji na vrstniškem izobraževanju svojcev, prijateljev in skrbnikov ljudi z izkušnjo duševne stiske. Tradicionalno posredovanje znanja, pri katerem običajno strokovnjaki izobražujejo določeno ciljno skupino, namreč izhajajo iz pozicije moči ter predpostavke, da so ravno strokovni delavci tisti, ki vedo, kaj je za določeno populacijo najbolje. S tem zanemarijo pomembno vlogo izkušenj tistih, ki se soočajo s stisko, prav tako pa zanemarijo pomen mehanizmov čustvenega razbremenjevanja in medsebojne emocionalne podpore. Ravno tem mehanizmom posveča "Prospect" osrednjo pozornost in skrb.

"Prospect" ima svoje splošne cilje ter cilje, ki se nanašajo na posamezno ciljno skupino. Med prve vsekakor sodi vzpostavljanje dialoga med uporabniki in njihovimi svojci ter s tem izboljšanje komunikacije in nivoja sodelovanja med njimi. Izobraževalni program za svojce se osredotoča na prepoznavanje njihovih potreb ter različnih pritiskov iz okolja, jih spodbuja k pridobivanju samozavesti ter jim omogoča, da se učinkoviteje spoprimejo z občutki izgube ter sramu.

V letu 2020 smo navkljub ukrepom za zaježitev epidemije COVID-19 uspeli organizirati eno vrstniško izobraževanje Prospect, in sicer v Mariboru (30. in 31.1.2020). Izobraževanja se je udeležilo 15. svojcev, in sicer 9 žensk in 6 moških. V 2020 smo tako uspešno izpeljali enako število izobraževanj kot v 2019 in 1 manj kot v 2018. Število vključenih uporabnikov v 2020 je zato praktično enako kot v letu 2019, v primerjavi z letom 2018 pa za 38% nižje.

Sklop 4: Glasila uporabnikov

Program spodbuja oblikovanje in izdajo uporabniških glasil. Vsebinski del glasil uporabniki naših programov zapolnijo z lastnimi zgodbami, poezijo, slikami ter ostalimi avtorskimi prispevki, sodelujejo pa tudi pri njihovem oblikovanju. Med vsebino sodijo še aktualne novosti, ki se zgodijo na društvu oz. posameznih enoti društva, predstavitev njihovih preteklih aktivnosti, komentarji in recenzije knjižnih novosti ter vabila na različne prireditve.

Z izdajanjem uporabniških glasil želimo uporabnikom in širši javnosti omogočiti boljšo dostopnost do pomembnih informacij o aktualnem dogajanju na področju duševnega zdravja, našem minulem delu ter načrtovanih aktivnostih društva. Uporabnike storitev želimo s programom spodbuditi, da svoja čustva, občutja ter ustvarjalni potencial izražajo na konstruktiven način. S tem lahko pomembno vplivamo na dvig njihove samozavedi, pripomoremo k izboljšanju njihove samopodobe in jim omogočimo, da sami sebe vidijo kot nekoga, ki nekaj zna in zmore. Poleg tega želimo dvigniti nivo osveščenosti o tej problematiki med širšo javnostjo. Ponuditi jim namreč želimo celovito informacijo, predvsem pa izboljšati razumevanje duševnih motenj.

V letu 2020 je glasila uporabnikov izdalo 12 enot društva, in sicer Maribor (1 številko), Murska Sobota (1 številko), Ptuj (1 številko), Slovenj Gradec (1 številko), Novo mesto (1 številko), Brežice (1 številko), Jesenice (2 številki), Kranj (1 številko), Ravne na Kor. (1 številko), Ljutomer (1 številko), Sevnica (1 številko) in Zasavje (1 številko). Skupaj je pod okriljem naše organizacije nastalo 13 različnih glasil uporabnikov, v skupni nakladi 897 izvodov. Pri nastajanju glasil je sodelovalo 178 uporabnikov, po naših ocenah pa je glasila prebralo 1650 bralcev. V letu 2020 smo v primerjavi z 2019 izdali 3 glasila manj oz. 4 manj kot v 2018. V primerjavi z 2019 se je naklada zmanjšala za 24,4%, v primerjavi z 2018 pa še nekoliko več (35%). V 2019 je pri pripravi sodelovalo nekoliko manjše večje število uporabnikov, natančneje 15 manj kot v 2019 in 7 manj kot v 2018.

II. PROGRAMI PREVENTIVE, OSVEŠČANJA IN ZALOŽNIŠTVA

1. VSEBINA IN AKTIVNOSTI PROGRAMA PO POSAMEZNIH SKLOPIH

Sklop 1: Vseslovenske akcije za spodbujanje duševnega zdravja

Z različnimi odmevnimi prireditvami (ob svetovnem dnevu duševnega zdravja, svetovnem dnevu preprečevanja samomora ter drugih priložnostih) skušamo razbiti številne stereotipne predstave o ljudeh s težavami v duševnem zdravju, obenem pa vzbuditi zavedanje v javnosti, da lahko ti ljudje ob ustrezni podpori, navkljub nekaterim omejitvam, ki izvirajo iz narave motnje, udeležajo svoje potenciale. S programom želimo poudariti pomen ustrezne skrbi za duševno zdravje ter vplivati na demistifikacijo psihiatričnih bolnišnic ter ostalih izvajalcev programov in storitev za duševno zdravje. Osrednji cilj programa je predstavitev tematike duševnega zdravja in samomorilnosti širši javnosti ter predstavitev dejavnosti in programov, v katere se lahko vključijo ljudje s težavami v duševnem zdravju in njihovi svojci.

Glavni kriterij za vzpostavitev programa temelji na dejstvu, da so v slovenskem prostoru še vedno globoko zakoreninjene stereotipne in neresnične predstave o ljudeh s težavami v duševnem zdravju in ljudeh, ki so storili ali poskusili storiti samomor. Te predstave se oblikujejo zaradi napačnih in premalo poznanih dejstev o samomoru in duševnih motnjah, kot tudi možnostmi zdravljenja in rehabilitacije.

26. junija 2020 smo tradicionalni Ozarin rekreativni tek, ki vsakič poteka na Bledu, zaradi epidemije COVID-19 izpeljali virtualno. Vsak izmed udeležencev – teh je bilo 500, je tekel sam zase, rezultat na 10 km progi pa nam je naknadno sporočil. Ob svetovnem dnevu preprečevanja samomora smo bili soorganizatorji že sedme, tradicionalne kolesarske akcije Prekolesarimo svet, ki je potekala med 10. septembrom in 10. oktobrom 2020. Ob svetovnem dnevu duševnega zdravja - 10.10.2020 - smo predstavili edinstveno aplikacijo za pametne telefone Premagaj depresijo, namenjeno vsem, ki se soočajo z depresivnimi simptomi in tesnobo ter iščejo poti za izboljšanje lastnega duševnega zdravja. S pomočjo aplikacije lahko njeni uporabniki opravijo tudi samooceno svojega duševnega stanja ter tako lažje prepoznajo znake, ki bi lahko nakazovali na depresivna oziroma anksiozna vedenja. Aplikacija izkorišča vse prednosti sodobnih tehnologij, kot so stalna razpoložljivost ter dosegljivost, možnost dostopanja preko različnih pametnih naprav, zagotavljanje anonimnosti ter enaka dostopnost za vse. Aplikacijo si je mogoče brezplačno naložiti iz Google Play spletne platforme. Ob Mednarodnem dnevu solidarnosti z družinami, ki so zaradi samomora izgubile bližnjega – ta je v letu 2020 potekal 21. novembra, pripravili dogodek, s katerim smo Slovenke in Slovence dobrega srca povabili, da so na svojem balkonu ali okenski polici prižgali svečko upanja in solidarnosti ter na tak način podprete svoje in prijatelje po samomoru bližnjega. Obenem smo na ta dan predstavili še e-različico brošure Novo upanje: socialna bližina kljub fizični razdalji, ki je odziv na številna vprašanja, kako podpreti žalujoče po izgubi bližnje osebe zaradi samomora.

Sklop 2: Anonimno internetno svetovanje

Program deluje v obliki spletnega foruma, ki je objavljen na vodilni slovenski spletni strani s področja zdravja - www.med.over.net. Na vprašanja odgovarjajo strokovne delavke društva, ki so se posebej usposobile za tovrsten način svetovanja. Obiskovalcem foruma, ki jim zagotavljamo popolno anonimnost, želimo odgovoriti na vprašanja v zvezi s čustvenimi težavam in duševnimi stiskami, jim ponuditi nasvet, podporo ter jih

spodbuditi, da v primeru resnejših težav, ki jih sami ne zmorejo več rešiti, čim prej poiščejo ustrezno strokovno pomoč.

Poleg tega želimo obiskovalce na primeren način poučiti o duševnih motnjah, s spodbujanjem zanimanja za njihovo lastno duševno zdravje pa zmanjšati verjetnost za nastanek psihosocialnih težav. Prav tako jih želimo informirati o duševnih stiskah, ki jih s seboj prinašata odraščanje in staranje ter jim ponuditi pomoč pri njihovem premagovanju. Obiskovalce želimo spodbujati k prevzemanju odgovornosti za njihovo lastno življenje ter zdrav življenjski stil.

V letu 2020 se je na našo internetno svetovalnico obrnilo 56 unikatnih obiskovalcev, od tega 22 ženskega in 34 moškega spola. Starostna struktura obiskovalcev je bila zelo heterogena, saj so bili le-ti stari med 30 in 70 let. Svetovalki sta za pripravo 96. odgovorov na njihova vprašanja porabili cca. 45 ur, in sicer izključno izven delovnega časa - v popoldanskem času ter med vikendi in prazniki. V 2020 se je na nas obrnilo 55,5% več obiskovalcev kot v 2019 oz. 86% več kot v 2018, svetovalki pa sta opravili 50 svetovanj več kot v 2019. Posledično sta potrebovali več ur za svetovanje, in sicer 20 ur več kot v 2019 in 22 več kot v 2018.

Sklop 3: Preventivne delavnice za mlade "Od stiske do duševne motnje"

Preventivne delavnice potekajo v obliki pogovora in so namenjene učencem višjih razredov osnovne šole in dijakom od prvega do četrtega letnika srednje šole. Posamezna delavnica traja dve šolski uri in se praviloma izvaja brez navzočnosti učitelja. Vsebino in strukturo delavnic smo pripravili v sodelovanju s priznanimi slovenskimi strokovnjaki s področja duševnega zdravja. Vodijo jih usposobljene strokovne delavke, zaposlene v naši organizaciji. Velik poudarek dajemo aktivni participaciji udeležencev, posredovano teoretično znanje pa podkrepimo s številnimi izkustvenimi vajami (vseh različnih vaj je osem). Na koncu delavnic vsem udeležencem razdelimo anonimne ocenjevalne vprašalnike, ki so nam vodilo za morebitno nadgradnjo oz. modifikacijo vsebine delavnic.

Program sestavljajo štiri sklopi, ki se med seboj vsebinsko povezujejo. V prvem delu obravnavamo stres ter spregovorimo o razlikah med pozitivnim in negativnim stresom. Velik poudarek namenimo stresu, ki ga mladi doživljajo zaradi šolanja, kakor tudi mehanizmom za njegovo premagovanje. V drugem sklopu jih seznanimo z najpogostejšimi duševnimi motnjami ter skupaj z njimi odpravljamo mite in predsodke o duševnih motnjah in ljudeh, ki jih le-te prizadenejo. Naslednji sklop je namenjen prepoznavanju samomorilne ogroženosti ter načinih iskanja pomoči iz nje. V zadnjem sklopu se posvetimo načinom za doseganje dobrega počutja in skrbi za lastno duševnega zdravja. Skupaj z udeleženci identificiramo varovalne in rizične dejavnike duševnega zdravja ter načine za krepitev lastne samopodobe.

V letu 2020 so 3 strokovno usposobljene izvajalke programa, sicer zaposlene v naši organizaciji, organizirale delavnice na 5. slovenskih šolah. Skupaj so izvedle 9 delavnic, ki se jih je udeležilo 224 učencev in dijakov. Za izvedbo delavnic so potrebovale 24 ur. V 2020 smo zaradi epidemije COVID-19 organizirali natanko 3-krat manj delavnic kot v 2019, za izvedbo pa prav tako porabili 3-krat manj časa. V 2020 smo zato vključili 2,7-krat manj udeležencev kot leto poprej, delavnice pa so potekale v manjšem številu šol kot v 2019 (6 manj) in 9. šolah manj kot v 2018.

Sklop 4: Tiskovine o duševnih motnjah in njihovih zapletih

V okviru pričujočega programa izdajamo knjige za otroke in mladostnike različnih starosti, ki jim skušajo na njim prilagojen ter razumljiv način približati problematiko duševnih motenj. Otroci in mladostniki staršev z duševno motnjo žal najpogosteje ostanejo sami s svojimi strahovi in številnimi neodgovorjenimi vprašanji. V takšnih situacijah je zato še kako pomembno, da se jim na primeren način pojasni, kaj se dogaja z njihovimi starši. Njihovi starši, pa tudi strokovnjaki, pogosto niti ne vedo, kaj jim v takšnih situacijah sploh reči. S tem pa je lahko v nekem smislu zamujena tudi priložnost za oblikovanje ustreznega odnosa otrok in mladostnikov do problematike duševnega zdravlja.

S programom želimo izboljšati kvaliteto življenja otrok in mladostnikov, katerih starši trpijo za katero izmed hudih duševnih motenj, predvsem pa dvigniti nivo njihove osveščenosti o tej problematiki. Pomembno je namreč, da se začne pri tej populaciji ukrepati dovolj zgodaj, saj lahko s tem zmanjšamo njihov strah in odpravimo predsodke, ki najpogosteje izvirajo ravno iz neznanja ter zmotnih predstav o duševnih motnjah. Otrokom in mladostnikom želimo ponuditi celovito in prilagojeno informacijo o težavah v duševnem zdravlju ter izboljšati njihovo razumevanje teh pojavov. S tem si prizadevamo preprečiti občutke sramu in krivde, zmanjšati njihovo socialno izoliranost ter izboljšati verjetnost za njihov zdrav psihofizičen razvoj.

V letu 2020 smo izdali slovenski prevod prav posebne knjižice o depresiji z zgovornim naslovom *Skrbite zase in bodite prijazni do sebe*, ki so jo v celoti napisali ljudje, ki se vsakodnevno soočajo z depresijo ali so zaradi nje trpeli v preteklosti. Knjižica, ki je vsem na voljo povsem brezplačno, vsebuje veliko konkretnih nasvetov in praktičnih vaj, ki osebam z depresijo pomagajo razumeti ozadje njihovih težav ter pripomorejo k njihovem reševanju. Knjižico smo natisnili v 1000 izvodih, elektronsko različico pa je mogoče prenesti z naše spletne strani.

Izdali smo tudi knjižico *Novo upanje: socialna bližina kljub fizični razdalji*, ki je odziv na številna vprašanja, kako podpreti žalujoče po izgubi bližnje osebe zaradi samomora. Vsebuje nasvete, kako pristopiti k žalujočemu po izgubi družinskega člana zaradi samomora in je namenjena vsem bližnjim (sorodniki, prijatelji, sodelavci, sosedje, sošolci, člani interesnih skupin), ki želijo bolje razumeti in podpreti sočloveka ob tako hudi življenjski preizkušnji, a se pogosto počutijo negotove in ne vedo, kako pristopiti in kaj reči. Knjižica služi kot dodatek knjižici *ZAKAJ TAKO BOLI?* Ko zaradi samomora izgubimo najbližje, ki je izšla leta 2018 in je bila leta 2019 ponatisnjena. Natisnili smo jo v 1000 izvodih, pripravili pa smo tudi elektronsko verzijo, ki jo je mogoče naložiti z naše spletne strani.

Viri financiranja:

V letu 2020 je društvo za svoje delovanje pridobilo sredstva iz naslednjih virov (primerjalno 2019):

Finančno poslovanje in notranji nadzor:

Društvo načrtuje in spremlja realizacijo prihodkov in odhodkov društva po stroškovnih mestih - enotah in programih društva. Na rednem občnem zboru konec marca člani društva potrdijo letno poročilo za preteklo leto in letni plan dela za tekoče leto.

Med letom se redno spremlja odmike od planiranih prihodkov in odhodkov. V primeru večjih odstopanj se pripravi rebalans plana. Vodjem programov in tudi enotam se po potrebi oz. vsaj ob polletnem poročilu zagotavljajo računovodski izpisi, kar zagotavlja sprotno notranjo kontrolo nad pravilnostjo knjiženja in omogoča nadzor nad porabo sredstev.

Zunanji nadzor:

V letu 2020 smo po zakonu o društvih zaradi višine realiziranega prometa bili dolžni naročiti tudi zunanji nadzor poslovanja. Revizijo poslovanja za leto 2020 bo opravilo podjetje Valuta d.o.o..

PRIHODKI	2019	%	2020	%	2020/2019
LASTNA DEJAVNOST	17.110,01	0,80%	14.817,87	0,67%	0,87
LOKALNE SKUPNOSTI	158.763,03	7,39%	183.842,98	8,27%	1,16
DRŽAVNI PRORAČUN - MDDSZ, MJU	1.040.526,82	48,44%	1.064.605,14	47,89%	1,02
UKREPI PKP - COVID 2019	0,00	0,00%	78.391,96	3,53%	0,00
FIHO	407.413,15	18,97%	402.833,72	18,12%	0,99
ZRSZ ZA JAVNA DELA	142.479,34	6,63%	102.388,85	4,61%	0,72
OBČINE ZA JAVNA DELA	69.096,02	3,22%	74.117,11	3,33%	1,07
PRIHODKI UPORABNIKI	258.942,81	12,05%	250.621,61	11,27%	0,97
DONACIJE IN SPONZORSTVA	15.707,59	0,73%	13.844,97	0,62%	0,88
DRUGI PRIHODKI	38.008,60	1,77%	33.193,09	1,49%	0,87
FUNDACIJE EU IN TUJINA	0,00	0,00%	4.339,71	0,20%	0,00
SKUPAJ PRIHODKI	2.148.047,37	100,00%	2.222.997,01	100,00%	1,03

Poraba sredstev:

V letu 2020 je imelo društvo odhodke kot prikazuje tabela (primerjalno 2019):

ODHODKI	2019	%	2020	%	2020/2019
NAJEMNINE POSLOVNIH PROSTOROV IN STANOVANJ TER VOZIL	124.893,08	5,92%	129.193,35	5,92%	1,03
OBRATOVALNI STROŠKI	116.429,36	5,44%	118.788,09	5,44%	1,02
ZAVAROVALNE PREMIJE	10.457,83	0,45%	9.914,43	0,45%	0,95
TEKOČE VZDRŽEVANJE	51.056,27	2,88%	62.994,43	2,88%	1,23
MATERIAL ZA DELO IN DRUGI MATERIAL	38.598,25	1,55%	33.958,87	1,55%	0,88
PISARNIŠKI MATERIAL IN STROK.LITER.	10.012,11	0,60%	12.997,39	0,60%	1,30
TELEKOMUNIKACIJSKE STORITVE	29.451,87	1,48%	32.312,83	1,48%	1,10
PREVOZNE STORITVE IN GORIVO	10.254,47	0,20%	4.350,75	0,20%	0,42
POTNI STROŠKI	19.401,64	0,58%	12.716,19	0,58%	0,66
IZOBRAŽEVANJE IN INTELEKT. STORITVE	19.306,74	0,57%	12.504,70	0,57%	0,65
DRUGI STROŠKI	41.667,67	1,41%	30.860,31	1,41%	0,74
STROŠKI PROSTOČ.AKTIVNOSTI	20.496,64	0,89%	19.363,56	0,89%	0,94
POVRAČILA UPORABNIKOM	155.102,96	6,67%	145.636,38	6,67%	0,94
AMORTIZACIJA	16.566,29	0,74%	16.134,26	0,74%	0,97
STROŠKI REDNIH ZAPOSILITEV	1.233.590,33	60,19%	1.314.494,18	60,19%	1,07
STROŠKI JAVNIH DEL	215.535,81	8,96%	195.622,26	8,96%	0,91
DRUGI STROŠKI DELA	8.212,39	0,35%	7.752,48	0,35%	0,94
DRUGI ODHODKI	7.594,95	1,11%	24.346,84	1,11%	3,21
SKUPAJ ODHODKI	2.128.628,66	100,00%	2.183.941,30	100,00%	1,03

Poraba sredstev po programih društva:

Socialni program	Vrednost v EUR
Mreža pisarn za informiranje in svetovanje za osebe s težavami v duševnem zdravju	703.431,54
Mreža stanovanjskih skupin za osebe s težavami v duševnem zdravju	894.931,41
Mreža dnevnih centrov za osebe s težavami v duševnem zdravju	396.929,61
Programi izobraževanja in psihoedukacije	12.454,41
Preventivni programi	22.014,68
Projekti (domači in tujina)	53.598,06
Delovanje	100.581,59
S K U P A J	2.183.941,30

Računovodski izkazi temeljijo na temeljnih računovodskih predpostavkah kot so:

- upoštevane nastanka poslovnega dogodka;
- upoštevane časovne neomejenosti delovanja;
- upoštevane resnične in poštene predstavitve v razmerah spreminjanja vrednosti evra in posamičnih cen.

Računovodstvo društva se vodi po dvostavnem knjigovodstvu. Knjigovodstvo je nastavljeno tako, da se pridobitna in nepridobitna dejavnost ločita s pomočjo stroškovnih mest. Presežek prihodkov nad odhodki je namenjen pokrivanju izgub prejšnjih let oziroma za delovanje programov društva v prihodnje.

V letu 2020 je Društvo OZARA Slovenija pri poslovanju in izkazovanju rezultatov ter pri vrednotenju in merjenju sredstev in obveznosti do njihovih virov upoštevala veljavne Slovenske računovodske standarde.

Priloge računovodskega poročila:

- **Bilanca stanja na dan 31.12.2020**
- **Izkaz poslovnega izida v obdobju od 01.01.2020 do 31.12.2020**
- **Dodatni podatki k izkazu poslovnega poročila od 01.01.2020 do 31.12.2020**

Letno poročilo 2020 so pripravili:

Bogomir Špindler,
Vodja finančnega sektorja

mag. Bogdan Dobnik, dipl. soc. del.,
predsednik

Boštjan Repnik, univ. dipl. prav.,
direktor

Maribor, marec 2021